

els paquiderms de l'especulació rústica". D'aquests depredadors, tan durament qualificats en prosa, Foix en va parlar en vers amb mots adolorits i exactes: "Però ve l'home astut, amb guany sense rescada, / que afolla pla i pujol i les cales secretes / i afita el que és de tots: soleis i obagues". El pròleg a la segona edició d'*All i salobre* de Sagarra, escrit l'any 1966, és una denúncia de la degradació del litoral que té el seu precedent poètic en la patètica lletania de dos anys abans titulada *Tot n'és ple*:

"Quants vinaters que es venen trull i vinyes, / quants pagerols que es venen la pineda, / quants grapalluts que es venen les muntanyes, / quants pobles afollats pels arquitectes, / quantes platges amb fressa de garatges, / quants pescadors amb lliurea de patge, / quants catalans vestits a la flamenca..."

Foix va saber explicar amb la mateixa passió continguda la plenitud d'un món i la seva destrucció. Arran del Pirineu i del Mediterrani, el Port de la Selva serà sempre la seva segona pàtria.

La premsa en un paper antic

Del llibre d'actes de la Diputació, l'arxiver Narcís Castells n'ha extret les dades d'un episodi que, ocorregut fa quasi cent anys, és oportú de fer reviure per la seva eloqüència.

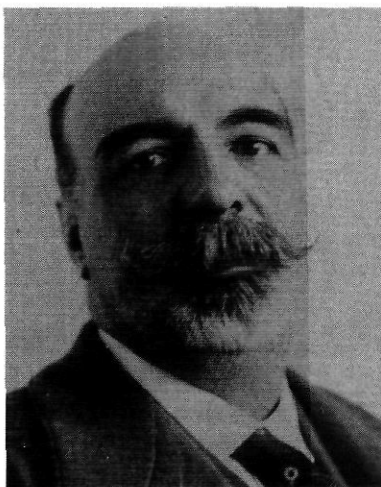
Sobre la taula del Ple corporatiu, a la reunió del dia 2 d'abril de 1889, hi havia la proposta d'aprovar els comptes del material de Secretaria corresponents al primer semestre de l'any. Oberta pel president la discussió sobre aquest dictamen, el debat es va desenvolupar, segons el llibre d'actes, en els termes següents:

"El señor Quintana pidió la palabra y concedida dijo: que no la había pedido para impugnarlo, sino para ver si se introducen economías en este servicio, porque ha observado que en las cuentas de que se trata figuran una porción de recibos por suscripciones a periódicos y, como al propio tiempo sirven para distraer a los empleados que los leen, pide se supriman las suscripciones indicadas, porque cree que no debe entrar en las oficinas más periódico que el Boletín Oficial."

El señor Masó usó de la palabra y dijo: que si se levantaba a contestar el señor Quintana no era como periodista, sino para defender a los empleados de la Diputación del ataque que les ha dirigido y a quienes nunca ha sorprendido en la irregular tarea de leer periódicos. Que, por otra parte, no se halla conforme a que se lleve a cabo la economía propuesta por el señor Quintana, por cuanto, además de ser un auxilio que se presta a la prensa, puede la Diputación inspirarse y regular sus actos de conformidad con las aspiraciones de la opinión pública".

Aquest senyor Masó que defensava alhora la conducta dels funcionaris i el paper de la premsa era Rafael Masó i Pagès (1851-1915), que un any abans havia fundat el *Diario de Gerona* i que era també regidor municipal i diputat provincial. El director del *Diario* va definir, en poques però oportunes paraules, quina havia de ser la funció de la premsa com a expressió de l'opinió popular i com a inspiradora i reguladora dels actes de les Institucions públiques. En el decurs de la discussió que va seguir, va insistir en la conveniència que la Diputació, *"siendo un Cuerpo deliberador, pueda inspirarse i ajustar sus actos a la opinión pública"*. Un dels altres diputats que va intervenir va manifestar-se conforme a la subscripció corporativa als periòdics locals, bo i afegint que *"en su sentir debiera estarlo a todos, sin distinción de matices"*.

A la fi, el senyor Quintana va afluir: *"Manifestó que no se oponía a que las cosas continuaran como hasta aquí"*. El president de la Diputació va declarar acabat l'incident i aprovat el dictamen. Tots plegats, en aquella sessió que semblava de tràmit, acabaven de protagonitzar un episodi que, vist amb la perspectiva del temps, bé podem qualificar d'emblemàtic. Aquesta escena és una il·lustració esplèndida per a la història d'una qüestió inescapable: la de les relacions i les tensions perpètuas entre el poder i la premsa, entre la premsa i el poder.

Rafael Masó i Pagès i una primera pàgina del "Diario", de l'any 1904.

